

GRIGORE G. PEUCESCU
Director politic

ABONAMENTE :

În țară 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei
În străinătate 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei

REDACȚIA

No. 3.—Piata Episcopiei.—No. 3.

10 BANI NUMERUL

EPOCA

APARE ÎN TOATE ZILELE

N. GR. FILIPESCU
Proprietar

ANUNCIURI :

anunțuri pe pagină și pe linia 30 bani
anunțuri și reclame pe pag. III 2 la linia.

ADMINISTRAȚIA

No. 3.—Piata Episcopiei.—No. 3.

10 BANI NUMERUL

TALPA CASI

LOVITURA DE STAT SUSTINUTĂ DE UN DEPUTAT

TACEREA POPORULUI...

NOSTIMADE POLITICE

VÊLUL ALBASTRU

TALPA CASEI

Colectiviștii s'au lăudat tot-d'una cu dragostea lor nesfârșită pentru țărani, strigând fără preget că «talpa casei» trebuie oerotită mai presus de toate, căci ea este fundamentul naționalității noastre. Ca tot-d'una însă, cuvintele nu s'au tradus în fapte, iar sătenii, putem afirma cu siguranță, se găsesc astăzi mult mai rău ca ori-când. Lucru este firesc din partea acestor negustori de vorbe goale, buni numai pentru căutarea intereselor lor, neavând priceperea cuvenită și tragere de inimă pentru afacerile publice.

Ori-ce om imparțial și cu puțină cunoștință de lucruri rămâne îngrozit despre starea în care este adusă populația rurală. Guvernul d-lui Brătianu nu numai că n'a făcut nimica pentru dânsa, dar încă, și aceasta este un adevăr netăgăduit astăzi, prin administrațiunea sa slabă și coruptă, a stricat elementele bune ce se mai găseau prin satele noastre.

Nu doară că pretindem ca guvernul să se amestece în toate și să reguleze cele din urmă manifestări ale cetățenilor, pentru-că nu ne-a plăcut nici o dată ideile socialiştilor de stat; cât ne privește, suntem foarte liberali în această privință și noi credem că într-o adevărată democrație guvernul este dator să caute a se interpuce cât mai rar, îndeplinindu-și strict numai îndatoririle neapărate pentru menținerea statului. Printre acestea, fără îndoială, se numără : instrucțiunea și educațiunea, înlesnirea căilor de comunicare, o administrațiune onestă și serioasă.

Ce a făcut guvernul d-lui Brătianu, de când e la putere pentru aceste lucruri ?

Scoale nu s'au ridicat pe nicăieri în sate. Or-unde te-ai duce, nu vezi o clădire apropiată, care, prin buna ei întreținere și prin frumosul său aspect, se obișnuiesc pe copil încă de mic cu traiul bun și curățenia; pretutindeni aproape niște dărăbături, fără ferestre, adesea cu înveltoarea ciuruită și cu găuri în dușumele, servesc de școală sătească. Guvernul de sigur, putea mult în această privință, ajutând cu din bugetul statului și impunând chiar comunelor asemenea cheltuieli folositoare.

Când se întemplă să fie școală în vre-o comună, profesorul sau profesora lună întregi nu primesc de la primărie salariul lor. Leasă le este trecută în buget, însă bani nu sunt pentru plată, de oare ce tot-d'una bugetele, după modelul statului, sunt făcute pe țifre fictive. Într'adevăr, se umflă veniturile peste aceia ce real se poate încasa, și se prevăd cheltuieli pentru sumă egală.

Comitetele permanente nu-și dau nici o osteneală pentru a cerceta asemenea lucruri, aprobă bugetele, așa că rezultatul este că veniturile reale d'abia acoperă salariile primarului, notarului și cele alte cheltuieli indispensabile, răbdând cei alți să trecă în deficit la anul următor. Și, cu modul acesta, din incușia comitetului permanent și nesupravegherea prefectilor, comunele rurale se înecă în datorii și toate serviciile lor rămân în suferință.

Nu mai vorbim despre prefectii și subprefectii colectivisti. Ei au ajuns o curată sinecură și o adevărată nenorocire. Acești funcționari și perd tot timpul la reședința orașelor și fac numai politică, și politică proastă, pentru-că se silesc să complacă politicienilor cari în realitate conduc frânele județelor; lucrările sunt lăsate în părăsire și adesea o competițiune ridiculă cu comitetele permanente paralizează ori-ce acțiune administrativă. Către săteni, ei sunt său murdari lingușitori său cu totul nedrepti: pe timpul alegerilor, țărani sunt «lăria și viața statului», căci nu mai ei muncesc, și produce, hrănind lipitorile orașelor; în alte circumstanțe însă, plângerile lor fondate nu se ascultă și fără rușine li se calcă drepturile în picioare. Cu drept cuvânt s'a zis că numai există administrațiune în țara românească, de când cu guvernul d-lui Brătianu. Hoții de cai, această plagă a populației rurale, se înmulțesc în mod îngrijitor, și de multe ori fără stăla tronează în mijlocul comunelor fără să fie supărați de autorități.

Căile de comunicațiune, șoselele, au ajuns numai gropi în toate direcțiunile, și pe vremea grea d'abia se pot mișca carele din sate. Este o jale să vezi șosele făcute, ajunse azi nepractice din cauza neglijenței, și lucru acesta se observă pretutindeni. Cu toate acestea, bani s'au cheltuit mulți, zile de lucruri s'au întrebuințat asemenea, și pe nicăieri nu se vede vre o îndreptare ! Causa este că nu există o administrațiune severă și un control serios; se face tot felul de specule în această privință și se găsesc destule mijloace de a se pierde și bani și timp, fără a se face nimica. Adesea, lucrarea la șosele constituie o adevărată vexațiune pentru săteni. Se știe că fie-care din ei este dator a presta, în acest scop, un număr oare care de zile; fără îndoială, niște oameni cu minte i-ar scoate la lucru în timpul în care nu sunt ocupați și atunci când munca pământului nu-i reclamă. Ei bine, nu, administratorii noștri, în general, brodesc lucrarea șoselelor tocmai când munca este în toi și când i pasă mai mult plugarului.

Lucru acesta mi-l confirmă un mare proprietar din Ilfov, care, zilele trecute, a văzut scoțându-se la șosele o mulțime de țărani, cind toată lumea știe că tocmai acum este sapa porumbului, fără de care recolta este compromisă.

Tocmai aceste împrejurări ar fi trebuit să preocupe pe preținșii liberali de la guvern. Principiile sunt bune și produc foloase când sunt pricepute și când în mod onest sunt puse în practică. Aici trebuie să fie tendința conducătorilor statului, căutând, în primul rând, resplindirea luminelor și cultivarea sentimentelor oneste în masă.

D-lui Brătianu i-a plăcut să lucreze cu totul din contra.

Altează, de zece ani, ca un furios, prin sferele înalte, fără să-și da soco-

teală de realitatea lucrurilor și fără a se sili să aducă cea mai mică îndreptare. Numeste, în districte, oameni fără conștiință și fără D-zeu. oerotește în orașe pe toți speculanții cari acaparează treburile județului în folosul lor, nu vede și nu aude răina materială și morală ce a încins țara întreagă; ce-i pasă, când el se răsfătă la putere și când partizanii săi, imbuibați din averea publică, l'țin cu desperare în capul afacerilor ! Spunea odată, că creditul agricol s'a înflințat pentru ajutarea țărănilor, ferenscă D-zeu ! pentru-că această instituțiune servește de căpătuire unor favoriți, cărora s'a găsit mijlocul a li se dărui câte-va mii de lei pe an !

Și la sate, sistemul demagogic al d-lui Brătianu și-a produs roadele. Lumea s'a corupt cu desăvârșire, cineștea aproape nu se mai cunoaște, cuvântul se calcă cu inima ușoară, și lipsa conștiinței datoriei a încins populațiunea rurală; ideile cele mai deșenate au coprins mintea țărănilor și poate că nu suntem departe de o mișcare nenorocită contra instituțiilor existente. Lucru este foarte natural : ce idee și poate face despre societatea de astăzi un om necult, pe care stăruiește a l'convince că el este singurul suveran și singurul producător, și căruia, în mod sistematic, i'refuză respectarea drepturilor sale ? Ce gânduri morale mai poate avea cine-va în aceste condițiuni ?

De zece ani d. Brătianu și colectivisti săi s'au condus în acest fel față cu plugarii români, cu talpa casei, dupe cum i'numesc ei cu fățarnicie !

Cestiunea aceasta trebuie să îngrijească pe ori-ce bun patriot, și ca caută să fie cea d'întâi grijă a bărbaților onști, cari vor lua frințele statului, dupe căderea colectivistilor. Va trebui multă muncă din partea lor, pentru-că foarte greu se depărtează apucăturile și practicile neoneste, ideile și sentimentele nesănătoase și imorale. Dupe căderea d-lui Brătianu, lupta noastră va fi încă și mai mare, căci va trebui să curățăm țara de putrigaiul moral și de ruina materială în cari suntem căzuți !

D. C. Popescu.

DEPESELE AGENTIEI „HAVAS”

Paris, 28 Maiu.—Depeși din Atena anunță că Grecia s'a înțeles direct cu Turcia în privința desarmării și că s'a abținut de a recurge la mijlocirea puterilor.

Nu se știe dacă aceste din urmă, înainte de a ridica blocarea vor stăruia cere Greciei ca să le notifice de intențiunea ei de a desarma.

Viena, 28 Maiu.—Guvernul a prezentat Camerii niște proiecte de legi spre a autoriza libera importațiune a porumbului și meiului de provenință sârbească sau bulgărească, și pentru a se hotărî continuarea liniilor ferate de la Metkovic-Mostar până la Serajewo.

Atena, 28 Maiu.—Camera. Interpelat asupra întârzierii aduse la ridicarea blocării, d. Tricupis răspunde că nu cunoaște intențiunile marilor puteri către cari n'a luat, în privința desarmării nici un angajament, care să atingă drepturile suverane ale Greciei. Răspunzând la o altă interpelare, d. Tricupis spune că nu se îndoiește de bunele dispozițiuni ale Porții relative la desarmare.

Viena, 28 Maiu.—Camera Seniorilor a votat la a doua și a treia lectură proiectul de lege privitor la Landsturm, fără nici o modificare.

Catana, 28 Maiu.—Erupțiunea e tot activă. Scurgerea lavel s'a mai liniștit ;

cu toate acestea ea e pe cale a navăli asupra cartierului de Vest al orașului Nicolosi.

Venetia, 28 Maiu.—Buletinul sanitar semnaleză 35 cazuri de cholera și 16 decese.

LOVITURA DE STAT

SUSTINUTĂ DE UN DEPUTAT

Dintr-o lungă scrisoare ce ne trimite d. Iepurescu, deputat de Vlașca, estregem următorul pasaj ce suntem fericiți a-l vedea sub scria de un deputat guvernamental :

«Eu cred că actualul guvern are o politică, un scop, un ideal, pentru ca d. I. C. Brătianu dacă își «înboște țara, să nu poată a se re-«drage chiar dacă într'ansa n'ar mai «avea ca partizani de cât jumătate «plus unu.

«Terminând, vă rog, tot-d'odată, a «nu pierde din vedere, că adesea «suntem dator a face fără noastre «binele chiar contra voinței ei, așa că «primul-ministru de astăzi, împă- «cat în conștiința sa și luminat a- «supra adevăratelor interese ale țe- «rii, nu e de loc improbabil, sa «împinga lucrurile până acolo, fa- «când pentru purtarea sa, judeca- «tor generatiile viitoare.»

Primiți etc.

B. Iepurescu.

Nu însoțim aceste rânduri cu nici un comentariu, așteptăm ca ziarele guvernamentale să și exprime părerea asupra teoriei susținute de d. Iepurescu.

TACEREA POPORULUI...

Călătoriile pe cari le fac șefii statului în lăuntrul țării, sunt în genere rezultatul unei dorințe, din partea suveranului, d'a eși pentru câte-va momente din atmosfera amăgitoare și oficială a Palatului, pentru a se pune în contact m i imedial cu țara, a cunoaște nevoile ei, a asculta pe cetățenii din toate clasele, a primi plângerile lor. Asemeni călătorii, când ele sunt făcute de un suveran pătruns de datoriile pe cari înalta sa pozițiune i le impune, pot fi roditoare pentru binele obște, căci de multe ori sunt fapte și lucruri cari nici n'ar veni la auzul suveranului, dacă el n'ar merge în persoană să ea cunoștință de ele. La noi era un timp când călătoriile Domnitorilor țării erau așteptate cu nerăbdare de popor. Localitățile se întreceau care de care ca să le pregătească o primire frumoasă. Dar și Domnitorul se informa cu de amănuntul de păsurile cetățenilor, convorbea cu ei și făcea ca prin generositatea sa săracii să și amintească multă vreme de trecerea lui și să crează cu drept cuvânt că suveranul țării aduce și lasă belșug după dânsul.

Obiceiurile cele bune s'au dus și au fost înlocuite prin moravuri străine de poporul român. Coroana românească a fost oțelită prin bărbăția și devotamentul copiilor țării, dar și inima suveranului a devenit de oțel. Unde este acea căldură, aceea iubire părintească care apropiau pe capul statului de popor și făceau ca el să se fi privit ca un părinte. Da ! Coroana românească a devenit de oțel, dar a pierdut înșușirile cele mai dulci, cele mai atrăgătoare, a-cele înșușiri cari făceau dintr'ansa un curecubeu între soarele puterii și lacrimile suferințelor.

Astăzi călătoriile regale nu sunt de cât un bir mai mult pe lângă cele-

alte biruri cari apasă asupra poporului. Orașenii știu că venirea suveranului nu se traduce de cât prin sume rotangoale ce se adaug la bugetele comunale și districtuale; sătenii știu că călătoria regală il va face numai să piarză ozi de muncă; de funcționari și de armată nu mai e vorba; ast-fel de solemnități sunt pentru ei o năpastie.

Dacă cel puțin pe lângă aceste neajunsuri, aresi pe aci pe colo și câte un bine din aceste călătorii oficiale, toțiș ar putea zice cine-va că ele sunt o necesitate, (precum sunt și alte necesități în instituțiunile noastre de capetenie pe cari suntem siliți a le tolera), ar putea să treacă cu vederea neajunsurile, în schimbul puținilor foloase pe cari le-ar produce pentru binele obște.

Ast-fel s'a procedat în prima perioadă a domniei actualului Suveran.

Primele călătorii prin țară au venit cel puțin meritul d'al face cunoscut poporului. S'ar putea chiar crede că pe atunci inima Regelui era mai deschisă, că avântul tinereții lăsa încă loc la unele apucături generoase ale sufletului.

Națiunea începu a sa apropia de Domnitor și a umplea abisul care, precum zicea d-l Cămpineanu, exista între tron și țară. Reskellul din 1877 era merit să înlesnească contopirea de simțiminte între suveran și popor. Comunitatea pericolului, purtarea bărbătească a Domnitorului, izbânzile militare datorite vitejiei armatei, păreau ea vor cimentă această contopire. De aceea am văzut că, cu toate greșele comise de guvernul, cu toată pierderea Basarabiei și alte nedreptăți impuse țării, proclamarea regalului a fost primită cu entuziasm de națiunea întreagă, fără osebiri de partid.

Dar de la 1881 încoace, guvernul vitrig care apasă asupra țării, a făcut tot ce a putut pentru a depărta tronul de națiune.

Ceteria colectivista a încercurat pe Suveran și a făcut din capul Statului, instrumentul unui partid. Prin înflințarea ilegală a domeniului Coroanei, d. Ion Brătianu a compromis tronul în ochii națiunii, și a distrus dintr-o trăsătură de condei, popularitatea născândă a Suveranului. Astăzi, după 20 de ani de domnie, Regele a ajuns să nu fie aclamat de cât de manifestanți iuregmentali de poliție. Or cine a asistat la serbarile oficiale de la 10 Maiu, a trebuit să se convingă de indiferența absolută a populațiunii. Dacă M. S. Regele ar fi eșit din calea Victoriei și ar fi mers în or ce altă stradă a orașului, n'ar fi văzut nici o fereastră luminată. Tăcerea cea mai adâncă domnea în tot cursul cortegiului regal. Nu să auzeau de cât șbirăturile unor masahii plățiți din fondurile secrete și, dacă n'ar fi fost acuriele luminoase a Companiei de gaz și câte-va edificii ale Statului cari iluminaseră de porunceală, serbarea s'ar fi nărginit în sunetele musicelor militare ce cântau pe piața teatrului.

Dar în provincie lucrurile au mers și mai rău. Acolo poporul nu s'a mulțumit a da Regelui lecțiunea tăcerii. În Giurgiu s'au auzit șurături și huidueli, în Tarnu-Severin și în Caracal primirea a fost glacială, lumea sta cu capul acoperit la trecerea Regelui.

Această indiferență ostilă a poporului către Suveran e un simptom neliniștitor, pe care capul Statului ar trebui să l'ca în băgare de seamă.

